

цілому - просто в наш час товарно-ринкових відносин, все частішого ставлення матеріальних цінностей вище моральних, її роль зводиться, переважно, до виконання двох позначених функцій.

Список використаних джерел:

1. Цінності української молоді. Результати репрезентативного соціологічного дослідження становища молоді. Переяслав-Хмельницький: ПП «СКД» 90 с. URL:http://dsmsu.gov.ua/media/2016/11/03/23/Zvit__doslidjennya_2016.pdf
2. Щербакова Н. В. Формирование и развитие новых ценностных ориентиров украинской студенческой молодежи под влиянием процесса секуляризации. Культурологічний вісник: науково-теоретичний вісник Нижньої Наддніпрянщини. Запоріжжя : Просвіта, 2012. Вип. 29. С. 191-195.

Науковий керівник: Щербакова Н.В., к.ф.н., ст. викладач кафедри СГН.

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ

Лаврова І.С., ira.lavrova66@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Етикет є невід'ємною частиною нашого життя. З етапом розвитку людства етикет займає дедалі більших масштабів. Знайомитися з цим терміном варто, яким би складним він не був, бо в подальшому, він нам, безсумнівно, стане в нагоді і зробить з нас відмінного співрозмовника. Нюанси українського етикету залежать від кожної людини, незалежно від статі і віку. У науковій літературі проблеми мовленнєвого етикету та його національно-культурної специфіки знайшли своє відображення в працях багатьох лінгвістів. Мовознавці досліджують історичні передумови формування українського мовленнєвого етикету; шляхи відродження та оновлення на сучасному етапі; розкривають його сутність та функції.

Мета нашої роботи – проаналізувати особливості українського мовленнєвого етикету, зокрема форми вітання, звертання, прощання та подяки.

Мовний етикет в тій чи іншій формі існував завжди. Культура спілкування має обрядові корені. Слово для наших предків мало священну силу. Вони вірили, що мова впливає на людей і навколишній світ. Вважалося, що лише за допомогою слів можна викликати якісь події або уникнути їх.

Мовленнєвий етикет – система стандартних, стереотипних словесних формул, уживаних у ситуаціях, що повторюються повсякденно: вітання, прощання, вибачення, запрошення, побажання тощо, які в процесі мовлення не створюються, а відтворюються в типових комунікативних ситуаціях, що полегшує спілкування [1, с.261]. Для того щоб швидко встановлювати відносини, краще розуміти один одного, люди виробили правила поведінки в різних ситуаціях. Ці правила ніде не зафіксовані, ніхто не може вимагати їх виконання в наказовій формі, однак їх застосування значно полегшує спільну діяльність людей, спрощує розв'язання складних життєвих ситуацій.

Особливого значення для початку відповідної комунікації мають такі етикетні ситуації як **вітання та звертання**. **Вітання** – це «слова або жести, звернені до кого-небудь під час зустрічі на знак прихильного ставлення до когось» [2, с.148]. Українська мова багата на вітальні формули. Вислови типу *доброго ранку, добрий день, добрий вечір* є стилістично нейтральними. Стягнене *Добридень!* у літературному мовленні нині вживається рідко, а *Добри вечір!* майже вийшло з ужитку. Формулами *Вітаю!; Радий вітати!; Моє шанування!* вітаються зазвичай люди старшого і середнього покоління. У широких соціальних сферах, але також здебільшого людьми старшого і середнього віку використовується вислів *Доброго*

здоров'я! **Звертання** – своєрідний вступний акорд подальшої розмови, який задає тональність і відповідний стиль. Система етикетних звертань української мови зазнала у своєму історичному розвитку найбільше змін, що пояснюється особливою залежністю від соціальної організації суспільства.

Важливою складовою мовленнєвого етикету, як зауважують науковці, є уміння вчасного, коректного та комунікативно вдалого завершення спілкування, тобто **прощання**. Діапазон прийнятих у певній культурно-мовній спільноті ustalених етикетних форм прощання широкий і варіюється ситуацією спілкування: від нейтрально ввічливого *До побачення* до інтимного *Цілую*, від офіційного *Прощавайте* до дружнього *Па*.

Подяка означає висловити вдячність, бути вдячним за щось. У висловах подяки виразніше виявляється функція ввічливості, тому їх використання належить до обов'язкових етикетних настанов. Вислови подяки часто вживають як знак ввічливої згоди або відмови на будь-яку пропозицію. В українській мові найбільш уживаними, стилістично нейтральними висловами подяки є: *дякую* і *спасибі*, які можуть мати при собі слова, що посилюють вираження вдячності: *дуже, сердечне, щиро, красно сердечно, щиро* та ін. В офіційних ситуаціях слова подяки часто вживаються зі словами *дозвольте, прийміть, складаю (складаємо)*, напр.: *Дозвольте висловити вам подяку! Прийміть мою найщирішу вдячність! Складаю щиро подяку!*

Отже, відновлення національної культури українського народу неможливо уявити без ґрунтовного вивчення правил мовленнєвого етикету, який є показником загального культурного рівня кожної окремої особистості та нації загалом. Норми культурного спілкування, етикетні правила часом доволі складні, їх немало. Однак, вони полегшують спілкування, стандартизують поведінку та роблять людину впевненою в собі.

Список використаних джерел:

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1990. 332 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К. Ірпінь: ТВФ «Перун», 2001. С.148.

Науковий керівник: Максимець О.М., к.філол.н., доцент кафедри СГН.

ПОЛІТИЧНА ОПОЗИЦІЯ ЯК ІНДИКАТОР ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Лобода В.С., veronikaloboda8@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Проблема політичної стабільності є однією з найбільш актуальних та базових проблем сучасної України. Українське суспільство постійно перебуває в стані перманентних політичних криз. Політичні події 2013-2019 рр. в Україні свідчать про актуалізацію проблеми опозиції як складової політичного процесу та необхідність її нормативного визначення в межах державного законодавства.

Зважаючи на вищесказане, сьогодні особливої актуальності набирає комплекс проблем, пов'язаних з законодавчим забезпеченням діяльності політичної опозиції. Зокрема, регулювання правового статусу, механізми взаємодії влади та політичної опозиції. В Україні проблема парламентської опозиції досі залишається без юридичного вирішення.

Політична опозиція, на думку науковців, є ефективним засобом цивілізованого розв'язання суперечностей між інтересами різних соціальних груп, невід'ємною складовою механізму стримувань і противаг у структурі владних відносин. В українському парламенті політична опозиція, представлена окремими політичними партіями, які пропонують альтернативній владі курс розвитку держави. Проте, як слушно відзначає О. Гнаповський,